

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Buğday Üreticilerinin İçinde Bulunduğu Sorunların Tespiti ve Çözümü Konusunda Alınacak Önlemlerin Belirlenmesi” amacıyla Anayasanın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü’nün 104 üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.
23.10.2018

Erhan USTA
Samsun
Grup Başkanl.

Muharrem Varlı
MHP Adana Milletvekili

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2 Saffet Sancaklı	LOCAECİ	
3 Mustafa KALAYCI	KANUN	
4 Baki Simen	Marmara	
5 Muhammed Lütfi Karaman	SAKARYA	
6 İsmet Ulu TONER	İSTANBUL	
7 Mehmet Büyükt Karataş	İSTANBUL	
8 Şefik Ayar	Kabirannames	
9 Fehim Tuncel	ANKARA	
10 İsmail ÖZDEMİR	Karşı	
11 Zeki KASIKCI	Hatay	
12 Hacı ÖZTÜRK	Kırkkale	
13 Mustafa Hidayet VAHAPOĞLU	Bursa	
14 Mehmet TAYTAK	AFYON KARA	
15 Mustafa Baki ERDOĞ	KAYSERİ	
16 Hasan Tatyancı	İzmir	
17 Yasar KARADAĞ	İSTANBUL	
18 Cemal Enginyurt	Ordu	
19 Ahmet ERDOĞ	Kütahya	
20 İbrahim Özyavuz	Sakarya	
21 Tamer Çimenoglu	İZMİR	
22 Ayşe Sibel ERDOĞ	ADANA	

Gerekçe;

Buğday üretimi bakımından kendine yeterli düzeyde olan Türkiye'de, bazı yıllar olumsuz iklim koşullarına bağlı olarak üretimde ve kalitede yaşanan sorunlardan dolayı talep karşılanamamakta ve ithalat yapılmaktadır. Ayrıca uygulanan politikalar, çiftçiye buğday ekmekten vazgeçirmektedir.

Türkiye'de 2000 yılında 92 milyon dekar alanda buğday ekimi yapılırken, 2017 yılında 77 milyon dekar alanda buğday ekimi yapılmakta ve aynı dönemde 49 milyon ton buğday ithal edilmiş, karşılığında 13 milyar dolar ödemiştir. Bu yılın ilk yarısında 3 milyon ton buğday ithal edilerek 634 milyon dolar ödenmiştir. Ülkemizde dekar başına buğday veriminin yıllar itibariyle yükselme kaydetmesine rağmen maalesef dünya ortalamasının altındadır.

Buğday üreten başlıca ülkeler; Hindistan, Rusya, Çin, Amerika Birleşik Devletleri, AB ülkeleridir. Türkiye yaklaşık 76 milyon dekar ekim alanı ile dünya buğday üretiminde yüzde 3 civarında bir paya sahiptir.

Türkiye'de her bölgede yetiştirilebilen buğday yaygın olarak İç Anadolu Bölgesi'nde üretilmektedir. 2017 yılı ekmeklik buğday üretiminde İç Anadolu Bölgesi yüzde 32'lik pay ile ilk sırada yer almaktadır.

Türkiye'nin buğday ticareti ile ilgili ilginç durum, buğday ithal edilmesine karşın, önemli miktarda un ihracatı gerçekleşmesidir. 2017 yılında 3.5 milyon tona yakın un ihraç edilmiştir. Un ihracatı yapılan ülkeler arasında en önemli pay Irak'a aittir.

2017 yılında 80 milyona ulaşan nüfus dikkate alındığında artan nüfusun beslenmesi için buğday ekim alanlarının acilen artırılması gerekmektedir.

Buğday alım fiyatları belirlenirken maliyetler göz önünde bulundurulmalıdır. Buğday fiyatlarındaki artış kimyasal gübre ve mazot gibi temel girdi fiyatlarının gerisinde kaldığından, buğday üretimi çiftçiye gelir getirmemektedir. Buğdaya yapılan destekler bölgesel olarak yeterli yağış altında, sulı/ kurak farklılıkları dikkate alınarak arttırılmalıdır. Tarımsal desteklerin çiftçilerin üretime başlamadan önce verilmesini sağlayacak bir sistem geliştirilmelidir.

İthalat söylemleri özellikle ürün hasat sezonlarında piyasaları olumsuz yönde etkilemekte, ürün fiyatlarının düşmesine yol açmakta, çiftçi üretimden soğutmakta hatta üretimden vazgeçmektedir. Nadasa bırakılan alanların azaltılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Geçtiğimiz yıllar için prim desteğinin çok yetersiz olması karşısında hayal kırıklığı yaşayan üretici, yine müdahale fiyatının çok geç açıklanmasından, hasat dönemlerinde gümrük kapılarının açılmasından, TMO'nun yine zamansız ve gereksiz piyasa müdahalelerinden endişe etmeye devam etmektedir.

Çiftçilerimiz, TMO'nun yine kendilerinin aleyhine piyasaya mal arzından, ürün bedellerinin çok geç ödenmesinden kaygılı olup, önünü görememektedirler. Hükümetlerin buğday üreticilerini gözetenek özellikle hasat zamanı ve sonrasında buğday ithalatına izin vermemesi gerekmektedir.

Çiftçinin ve özellikle buğday üreticilerinin en büyük sıkıntısı girdi maliyetlerinin yüksekliği ve istikrarsızlığıdır. Bu girdilerden özellikle gübre çiftçinin kullanım zamanında en yüksek fiyattan işlem görmekte ve çiftçinin belini bükmemektedir. Bir diğer girdi olan akaryakıt konusunda da yüksek maliyet traktörlerin çalışmaz ve tarlaların işlenmesini engellemektedir.

Çiftçilerin hepsi tarlasını ekebilmek için tarlalarını ipotek ettirerek bankalardan kredi almaktadırlar. Basında son yıllarda çıkan haberlerden de görüleceği gibi bankaların elinde çok sayıda icralık tarla olması bunun çok acı bir göstergesidir.

Sonuç olarak; Ülkemizdeki buğday üreticilerinin içinde bulunduğu sorunların tespiti ve çözümünü konusunda gerekli araştırmaların yapılması, buna göre alınacak önlemlerin ve gerçekleştirilmesi gereken uygulamaların yerine getirilmesi amacıyla **Meclis Araştırma Komisyonu** kurulmasını arz ederiz.